

96/37

Kontrolní závěr z kontroly „Hospodaření Fondu dětí a mládeže s jeho rozpočtovými prostředky a s majetkem bývalého SSM ve vlastnictví České republiky“

Kontrola byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1996 pod číslem 96/37. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Karel Bidlo.

Kontrolu provedly v období od listopadu 1996 do dubna 1997 skupiny kontrolujících z Odboru hospodářské politiky a zahraničních věcí NKÚ a z Oblastního odboru NKÚ v Olomouci.

Cílem kontroly bylo prověřit účelnost a hospodárnost výdajů Fondu dětí a mládeže v rámci schváleného rozpočtu, hospodaření s finančními prostředky získanými z prodeje majetku bývalého SSM a s netransformovaným majetkem.

Kontrolovanými osobami byly Fond dětí a mládeže a Junia, s. r. o. Tato obchodní organizace byla založena v roce 1993 býv. Ministerstvem hospodářství (dále jen „MH“) a z jeho pověření spravovala část majetku býv. SSM, který za stát MH převzalo a který byl následně předán na Fond dětí a mládeže (dále jen „Fond“). Tento majetek spravovala Junia, s. r. o. (dále jen „Junia“), do konce roku 1996. Kontrolované období bylo od vzniku Fondu v roce 1993 do 31. 12. 1996.

Junia byla zařazena jako kontrolovaná osoba proto, aby si kontrolní skupina NKÚ mohla vyžádat potřebné doklady související se správou majetku býv. SSM, které nebyly na Fondu k dispozici.

Kontrolní protokol byl vypracován na Fondu. Námitky Fondu proti kontrolnímu protokolu byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících.

S e n á t N K Ú (ve složení: Ing. Karel Bidlo - předseda, JUDr. František Bárta, Mgr. Marie Hoškova, Ing. Jiří Kalivoda, Ing. Petr Skála - členové) na svém zasedání konaném dne 2. září 1997

s c h v á l i l usnesením č. 96/37/325

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Úvodní část

Fond dětí a mládeže byl zřízen zákonem č. 113/1993 Sb., o Fondu dětí a mládeže, ze dne 23. března 1993.

Dnem účinnosti zápisu Fondu do obchodního rejstříku, tj. dnem 13. 9. 1993, vzniklo Fondu právo nakládat s majetkem a tímto dnem mu byl svěřen movitý a nemovitý majetek býv. SSM uvedený v § 18 zákona č. 113/1993 Sb.:

- movitý a nemovitý majetek ve vlastnictví ČR,
- peněžní prostředky získané v souvislosti s převzetím majetku býv. SSM a nakládání s ním, uložené na zvláštním účtu u MH,

- majetkové účasti na podnikání právnických osob vzniklých z majetku býv. SSM.

Tento majetek, který převzal Fond v září 1994 od MH, je tvořen podle závěrečného protokolu o předání a převzetí majetku z 22. 9. 1994 především:

- nemovitým majetkem v pořizovacích cenách ve výši 376 mil. Kč (tato hodnota majetku představuje 133 objektů, převážně charakteru turistických základen a klubů mládeže, ale také administrativní budovy ve městech a ubytovací zařízení hotelového typu),
- movitým majetkem v pořizovací ceně ve výši 179 mil. Kč (zejména vnitřní vybavení objektů),
- peněžními prostředky ve výši cca 5,3 mil. Kč, získanými MH z výnosů převzatého majetku býv. SSM, které byly uloženy na zvláštním účtu ministerstva,
- majetkovými účastmi na podnikání právnických osob vzniklých z majetku býv. SSM v hodnotě 785 mil. Kč (Fond je v zastoupení státu 100% držitelem akcií v obchodních společnostech AGM, a. s., Cestovní kancelář mládeže, a. s., Juniorcentrum, a. s., Mladá Fronta, a. s., Stavocentral, a. s.).

Fond dále převzal od MH vklad do společnosti ve výši 100 tis. Kč. v Junii, a stal se tak v zastoupení státu jediným společníkem této obchodní organizace.

Podle § 2 zákona č. 113/1993 Sb. je účelem Fondu využívat převzatý majetek býv. SSM:

„... k podpoře činností ve prospěch dětí a mládeže, vykonávaných Fondem nebo jinými fyzickými a právnickými osobami a zaměřených zejména na:

- a) vhodné využití volného času dětí a mládeže,*
- b) rozvoj talentu dětí a mládeže ve všech oblastech vědy, techniky, umění a tělovýchovy,*
- c) cestování a pobyty dětí a mládeže v zahraničí, spojené s rozšířením odborných a jazykových znalostí,*
- d) zlepšení postavení zdravotně postižených dětí a mládeže,*
- e) účinnou ochranu dětí a mládeže před ohrožením jejich tělesného, duševního, sociálního a mravního rozvoje.“*

Fond sestavuje pro každý rozpočtový rok svůj rozpočet, který předkládá k vyjádření vládě a ke schválení Poslanecké sněmovně. Také roční účetní závěrku předkládá k vyjádření vládě a ke schválení Poslanecké sněmovně.

Rozhodující podíl finančních prostředků, které Fond čerpá v rámci schválených ročních rozpočtů, dosud získává prodejem movitého a nemovitého majetku, který spravuje. Prodej nemovitostí se uskutečňuje, v souladu se zákonem č. 113/1993 Sb., po předchozím souhlasu vlády.

Aktivní podnikatelskou činnost, kterou umožňuje zákon č. 113/1993 Sb., Fond neprovozuje. Další finanční

příjmy získává Fond z nájemného, bankovních úroků a dividend.

Kontrola se zaměřila, v souladu se schváleným programem, na

- převzetí majetku od býv. MH,
- hospodaření s převzatým majetkem a rozsah jeho přímého využití pro děti a mládež,
- finanční přínosy z majetku pronajatého a využívaného ke komerčním účelům,
- činnost Fondu jako správce majetkových účastí v akciových společnostech, které vznikly z hospodářských zařízení býv. SSM.

Při kontrole byly zjištěny nedostatky v těchto oblastech:

I.

Na úseku převzetí majetku od Ministerstva hospodářství

Fond potvrdil rozsah převzatého majetku od MH v závěrečném protokolu ze dne 22. září 1994.

Movitý majetek v celkové hodnotě 179 403 089 Kč převzal Fond pouze na základě jeho soupisů, jejichž správnost nebyla ověřena fyzickými inventurami.

Soupisы movitého majetku vycházely ještě z podkladů zmocněnců (jmenovaných Ministerstvem financí ČSFR na základě usnesení vlády ČSFR ze dne 20. 12. 1990 č. 902, o provedení ústavního zákona č. 497/1990 Sb., o navrácení majetku Socialistického svazu mládeže lidu ČSFR), jejichž funkce byla v době převzetí majetku již zrušena. Dále vycházely ze soupisů majetku předaných na MH Junii. MH neověřilo správnost předaných soupisů inventurami, takže ani negarantovalo, že soupisy odpovídají v době předání majetku na Fond jeho skutečnému stavu v jednotlivých objektech.

1. Nedůsledným a formálním přístupem k převzetí movitého majetku si Fond nevytvořil předpoklady k tomu, aby včas a ve správné výši zaúčtoval převzatý movitý majetek.

V ustanoveních § 7 odst. 1 a 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, je uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny případy týkající se účetního období.“

O d ů v o d n ě n í:

Tato ustanovení porušil Fond tím, že:

a) převzal movitý majetek od MH podle závěrečného protokolu ze dne 22. 9. 1994 ve výši 179 403 089 Kč.

O tomto převzatém majetku však začal Fond účtovat až v prosinci 1995, tj. se zpožděním 15 měsíců.

Formální a nedůsledný postup Fondu při převzetí hmotného investičního majetku bez ověření skutečného stavu přebíraného majetku inventurou se následně projevil tím, že ani zaúčtovaný majetek v prosinci 1995 neodpovídal skutečnosti. Stav hmotného investičního majetku zjištěný inventurací k 30. 1. 1995, tj. v době, kdy ještě nebyl tento majetek veden v účetnictví Fondu, byl o 25 521 309 Kč nižší než stav majetku podle uvedeného závěrečného protokolu z 22. 9. 1994.

I když Fond v roce 1996 část hmotného investičního majetku dohledal (jednalo se o doložené převody a prodeje), byl ještě k 31. 12. 1996 při inventuracích zjištěn rozdíl ve výši 16 230 392 Kč;

b) se zpožděním zavedl Fond do účetnictví také převzatý nemovitý majetek včetně pozemků a část majetku nevedl v účetnictví ani do ukončení kontroly NKÚ, např.:

- opožděně zaúčtoval převzaté objekty až v lednu 1996. O pozemcích začal Fond účtovat až v listopadu 1996, kdy zaúčtoval část pozemků v hodnotě 2 184 467 Kč. Další část pozemků v hodnotě 6 737 526 Kč zaúčtoval Fond až v lednu 1997;
- do doby ukončení kontroly NKÚ nevedl v účetní evidenci 4 objekty, přestože ve výpisu z katastru nemovitostí je zapsán jako vlastník. Jedná se o objekty v Nymburku, Příbrami, Lounech a Liberci;
- do 31. 12. 1996 nezavedl do účetní evidence 14 pozemků, ke kterým má podle výpisu z katastru nemovitostí právo hospodaření.

2. Fond porušil ustanovení § 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v němž se mj. stanoví:

„Účetní jednotky účtují v soustavě podvojného nebo jednoduchého účetnictví o stavu a pohybu majetku a závazků, ...“

a dále porušil ustanovení § 7 odst. 1, 2 téhož zákona (citace viz bod I.1) a odst. 4, kde je stanoveno:

„Účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené jí tímto zákonem.“

O d ů v o d n ě n í:

Fond podle závěrečného protokolu ze dne 22. 9. 1994 převzal od MH také pohledávku za Junii ve výši 3 mil. Kč. Tato pohledávka představuje půjčku, kterou poskytlo ministerstvo ze zvláštního účtu, tj. z prostředků býv. SSM, které přešly do vlastnictví státu. Půjčka byla určena na zabezpečení činnosti Junie.

Smlouva o půjčce je součástí přílohy závěrečného předávacího protokolu. Podle ní měla být půjčka od roku 1994 postupně splácena tak, aby Junia do 31. 12. 1996 uhradila celou její hodnotu včetně sjednaných úroků.

Fond však tuto pohledávku vůbec nezaúčtoval a do doby ukončení kontroly NKÚ nesplacenou půjčku ani nevybíhal.

Tím Fond dále porušil ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., hospodářský zákoník, ve znění zákona č. 98/1988 Sb., kde se stanoví:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána.“

II.

Správa a využití majetku býv. SSM vykonávaná Fondem dětí a mládeže

Majetek býv. SSM, který podle § 18 zákona č. 113/1993 Sb. byl svěřen Fondu s právem nakládat s ním v souladu s tímto zákonem, je spravován prostřednictvím dalších právnických osob.

Rozhodující část majetku spravovala za Fond Junia. Tuto obchodní organizaci MH založilo v roce 1993. Junia převzala organizační strukturu krajských správ účelových zařízení býv. SSM včetně personálního obsazení. Veškerý majetek těchto zařízení přešel do správy Fondu a jeho využití bylo předmětem této kontroly NKÚ.

Jediným společníkem této obchodní organizace s členským podílem 100 tis. Kč bylo MH a následně Fond.

Fond byl oprávněn spravovat majetek od září 1993, kdy byl zapsán do obchodního rejstříku. Smluvní vztahy, upravující správu majetku prostřednictvím Junie, uzavřel Fond až v červenci 1995. Junia tak spravovala až do poloviny roku 1995 majetek býv. SSM bez smluvního vztahu s Fondem, a tedy bez vymezených a dohodnutých pravidel hospodaření.

Správa majetku býv. SSM prostřednictvím Junie byla finančně nákladná. Uzavřené smlouvy s Junii jsou pro Fond ekonomicky nevýhodné. Do doby ukončení kontroly NKÚ Junia nepřevedla na Fond žádné finanční prostředky představující inkasovaný výnos z pronajatých objektů.

Fond dosud nemá jednoznačnou koncepci jak majetek efektivně a cílevědomě spravovat tak, aby sloužil, v souladu se zákonem č. 113/1993 Sb., dětem a mládeži, a to bez vnějších dotací.

V programu činnosti na rok 1995 si Fond mj. stanovil, že Junii zruší a rozhodne o jiné formě správy majetku, mezi jiným i o přímé správě Fondem.

Tuto koncepci však Fond neuskutečnil a Junii nezrušil. Naopak v červenci 1995 uzavřel s Junii 3 smlouvy, podle nichž Junia měla nadále spravovat podstatnou část majetku býv. SSM.

Jednalo se o smlouvu o nájmu, smlouvu mandátní a smlouvu komisionářskou, v nichž byly mj. vymezeny zásady správy, specifikován majetek a stanovena výše odměn pro Junii.

Podle smlouvy o nájmu pronajal Fond 20 objektů Junii s tím, že objekty mohou být se souhlasem Fondu dále pronajímány. Podle komisionářské smlouvy byla Junia pověřena spravovat dalších cca 78 objektů a uzavírat nájemní smlouvy, inkasovat a vymáhat nájemné. Tyto objekty představují turistické základny a kluby mládeže a také administrativní a provozní budovy.

Mimo to uzavřel Fond s Junii dne 19. 7. 1995 smlouvu mandátní, vztahující se na správu veškerého majetku, který přešel na Fond. Některé činnosti, které má Junia vykonávat podle této smlouvy, jsou stejně nebo obdobně zakotveny i v komisionářské smlouvě, takže existuje duplicita činností v obou smlouvách.

Roční odměna Junii za správu objektů byla stanovena ve výši 3 mil. Kč podle komisionářské smlouvy a podle mandátní smlouvy ve výši 5,7 mil. Kč. Mimo to byla Junii přiznána další jednorázová odměna 2,7 mil. Kč za provedení inventarizací. Stanovené odměny nejsou podloženy propočty, příp. kalkulacemi, takže úměrnost odměn, příp. jejich duplicitu nelze posoudit. V odměnách nejsou zakalkulovány náklady na správu majetku. Tyto náklady (vč. mzdových) účtuje Junia v plném rozsahu Fondu.

Prakticky po uplynutí jednoho roku od uzavření smluvních vztahů s Junii, tj. v polovině roku 1996, však Fond od smluv postupně ustupuje a uzavírá smlouvy na správu majetku s dalšími organizacemi. Některé z nich však s organizováním a provozováním činností pro děti a mládež nemají nic společného. S účinností od 1. 8. 1996 uzavřel Fond komisionářské smlouvy s Městskými lesy Loket n. Ohří na správu majetku na území býv. Západočeského kraje a s Parget, s. r. o., České Budějovice na území býv. Jihočeského kraje. Majetek na území Prahy a býv. Středočeského kraje na základě komisionářské smlouvy s účinností od 12. 6. 1996 spravuje AGM, a. s., Praha.

Uvedené změny ve správě majetku však Fond do doby ukončení kontroly NKÚ nepromítl do smluvních vztahů s Junii, a to především ve vztahu k výši dohodnutých smluvních odměn. Za r. 1996 zaúčtoval Fond do nákladů roku 1996 odměny ve výši 930 572 Kč poskytnuté Parget, s. r. o., Č. Budějovice a Městským lesům Loket n. Ohří a převážnou část těchto odměn Fond do konce roku 1996 těmto organizacím také uhradil.

Junia většinu již pronajatých objektů dále pronajímala. Řada ekonomicky významných objektů byla pronajata podnikatelským subjektům výhradně ke komerčním účelům. U převážné většiny pronajatých objektů Fond uvádí, že jsou využívány současně ke komerčním účelům a také pro děti a mládež. Fond však nemá průkazné doklady ani poznatky o skutečném využití těchto objektů. Ze samotných smluv o nájmu uzavřených Junii

s příslušným podnájemníkem a z jejich koncesních listin a živnostenských listů je však zřejmé, že podnájem byl sjednán za účelem provozování komerční činnosti (zejména pohostinské a bytovací služby a obchodní činnosti).

V rámci smlouvy o nájmu Fond pronajal také hotel Belaria Hradec nad Moravicí, který provozuje Junia komerčně ve vlastní režii. Fond o hospodaření v objektu nemá žádné údaje.

Nájemné, které má Junia podle příslušných smluv hradit za pronajaté objekty, je pro Fond ekonomicky nevýhodné a jeho výše neodpovídá převážujícímu komerčnímu využití a je podstatně nižší než výše nájemného obvykle sjednávána v příslušném místě.

Ekonomická nevýhodnost sjednaného nájemného ve smlouvě o nájmu spočívá v tom, že Fond ji odvodil (např. v nájemní smlouvě) z 2,25% podílu z pořizovací ceny objektu, což vzhledem k účetním historickým cenám

představuje zanedbatelné částky. Další složku nájemného stanovil Fond ve výši 50% podílu z výsledku hospodaření, což přichází v úvahu pouze u 7 objektů využívaných výhradně komerčně. U objektů využívaných pro děti a mládež a současně komerčně není výše nájemného ve smlouvě o nájmu vůbec řešena. V těchto případech má hradit Junia nájemné pouze ve výši 2,25 % z pořizovací ceny objektu, bez přihlídnutí ke komerčnímu využití, které u řady objektů převažuje. Junia však při uzavírání podnájemních smluv postupovala oproti Fondu ekonomicky a nájemné sjednala s příslušným podnájemníkem pevnou částkou, která ve zjištěných případech je daleko vyšší než nájemné, které má hradit Fond. Junia si však nájemné inkasované na základě podnájemních smluv v plné výši ponechává. NKÚ z předložených podnájemních smluv zjistil, že Junia v letech 1995 a 1996 získala od podnájemníků navíc finanční prostředky ve výši 3 337 tis. Kč. O tuto částku mohl být finanční příjem Fondu vyšší, jak je zřejmé z následující tabulky:

Objekt č.	TZ = turistická základna KM = klub mládeže	Vyúčtované roční nájemné FDM v Kč	Roční nájemné, které má inkasovat Junia na základě smlouvy s podnájemníkem v Kč	Rozdíl v Kč ³⁾
rok 1995				
2020	TZ Garni - Dobrovodská čp. 120, České Budějovice	53 969,-	200 000,-	146 031,-
3039	TZ Železná Ruda čp. 50 ¹⁾	116 620,-	130 057,-	13 437,-
4045	obytný dům Brněnská čp. 8, Ústí n/Labem	59 396,- ²⁾		123 859,- ³⁾
	smlouva uzavřená mezi Junii a ČESMAD Bohemia - 3. podlaží		123 873,-	
	smlouva uzavřená mezi Junii a TRANS-ALLY s. r. o. - 1. patro		59 382,-	
4050	Mentaurov čp. 225	79 811,-	200 004,-	120 193,-
4051	TZ Srbská Kamenice čp. 89	97 392,-	300 000,-	202 608,-
4052	TZ Tisá čp. 356	40 617,-	140 000,-	99 383,-
4056	TZ Brná čp. 23	7 794,-	12 000,-	4 206,-
4058	TZ Rejdice čp. 88	21 153,-	72 000,-	50 847,-
6089	TZ Morávka čp. 230, okr. Frýdek- -Místek	78 923,-	110 000,-	31 077,-
7129	Česká 11, Brno	697 748,-	2 609 859,-	1 912 111,-
4139	KM 5. května čp. 36, Liberec	19 676,-	120 000,-	100 324,-
	celkem			2 804 076,-
rok 1996				
4046	KM Litoměřice, Tř. Osvobození čp. 839/19	43 570,-	92 527,-	48 957,-
4051	TZ Srbská Kamenice čp. 89	100 804,-	300 000,-	199 196,-
4055	TZ Sloup v Čechách čp. 88	108 222,-	205 350,-	97 128,-
4058	TZ Rejdice čp. 88	25 674,-	72 000,-	46 326,-
5072	KM Rychnov n/Kněžnou	7 438,-	50 413,-	42 975,-
4139	KM Liberec, 5. května čp. 36	21 127,-	120 000,-	98 873,-
	celkem			533 455,-
	celkem r. 1995 a 1996			3 337 531,-

Poznámka: 1) Ve smlouvě je uvedeno: „Právo dočasného užívání se sjednává za úplatu činící 30 % čistého zisku ročně, minimálně však 130 057,- Kčs ročně a ...“

2) Uvedená částka je za celý objekt.

3) Rozdíl mezi zaúčtovanou výší nájemného FDM a součtem nájemného inkasovaného Junii.

Fond postupně od roku 1995 sám uzavírá smlouvy o nájmu v rámci akce „Střecha pro děti a mládež“. Cílem této iniciativy vyhlášené Fondem v roce 1994 bylo zajistit využití vhodných objektů výlučně pro děti a mládež v souladu se zákonem č. 113/1993 Sb. Ani tato aktivity však nepřinesla výraznější zlepšení ve využití majetku býv. SSM pro děti a mládež.

K 31. 12. 1996 Fond uváděl, že do této akce bylo zařazeno 43 objektů. Z toho však 41 objektů, tj. 95 %, je využíváno nejen pro děti a mládež, ale také komerčně, což neodpovídá vyhlášeným zásadám. Převažující komerční využití u řady těchto objektů je zřejmé ze samotných smluv o nájmu, kdy smluvním partnerem Fondu je podnikatelský subjekt (právnícká a fyzická osoba) provozující komerční činnost.

Komerční využití objektů předurčuje v řadě přípádů již samotný výběr nájemníků. Např. Turistická základna Horní Sytová je pronajata podnikateli provozujícímu hostinskou činnost - restauraci a vinárnu. V objektu, na jehož základě Fond objekt tomuto podnikateli pronajal, nájemník uvedl, že objekt bude provozovat jako hotel se zahraniční klientelou s využitím stálých hostů, kteří se do hotelu vrací několikrát ročně a jsou garandy stálých příjmů.

Klub mládeže Trutnov pronajal Fond obchodní společnost, která má jako předmět podnikání zapsán výrobu, prodej a půjčování zvukových a obrazových nosičů a provozování lokálního rozhlasového vysílání - komerční hudební stanice s lokálním zpravodajstvím.

Dále např. Turistickou základnu Loket nad Ohří - Supí potok, rovněž zařazenou do akce „Střecha pro děti a mládež“, pronajal Fond Městskému úřadu Loket n. Ohří, který také garantoval finanční prostředky na nezbytnou rekonstrukci. Na základě podnájemní smlouvy však objekt skutečně využívají Městské lesy Loket, s nimiž Fond uzavřel smlouvu na správu majetku na území býv. Západočeského kraje. V rámci rekonstrukce však „Lesy Loket“ zřídily z klubovny kanceláře a sklad, z noclehárny a vícelůžkových pokojů byt 1 + 4 a 2 „inspekční pokoje“ s kuchyní a příslušenstvím. Z uvedeného je zřejmé, že objekt bude sloužit především jako administrativní a provozní budova Městským lesům Loket. Navíc rekonstrukce má být financována z prostředků Fondu tak, že prostředky vynaložené na rekonstrukci bude nájemník postupně umořovat nájemným, které sjednal Fond ve výši 47 295 Kč ročně.

Ekonomicky nevýhodný je pro Fond i pronájem objektu S-klubu Olomouc, v němž sídlí i Fond. Nájemcem je Inzertní a informační agentura Profit Olomouc, s. r. o., která vydává periodický a neperiodický tisk a poskytuje informační služby. O pronájmu této organizaci rozhodl Fond na základě předloženého projektu, v němž se agentura mj. zavázala zajistit plánované střední generální opravy a údržbu z výnosů z komerční činnosti, tedy z vlastních prostředků. Tento závazek si však Fond ve smlouvě o nájmu z 27. září 1995 nezajistil.

V rozporu s projektem přistoupil ve smlouvě mj. na dohodu, že „Náklady vynaložené nájemcem na stavební úpravy dle čl. VIII. této smlouvy jsou odpočitatelnou položkou z nájemného ...“.

Ve výše uvedené smlouvě se agentura zavázala k využívání objektu k provozování centra pro děti a mládež se zaměřením na zábavu, sport, relaxaci a vzdělávání a také ke komerčním účelům. Ve skutečnosti však komerční využití objektu převažuje. Firma Profit, s. r. o., dále pronajala převážnou část prostor v objektu podnikatelům, a to na kanceláře. Nájemné, které tyto podnikatelé hradí firmě Profit, v úhrnu vysoko převyšuje smluvní povinnost vůči Fondu. Přestože agentura Profit inkasuje podstatně vyšší nájemné z pronajatých prostor, než je nájemné, které má hradit Fondu, nepředpokládá jejich použití na rekonstrukci objektu, takže náklady na opravy a rekonstrukce plně hradí Fond. Inkasované nájemné tak zůstává v plném rozsahu příjmem Profitu, s. r. o. Agentura Profit Olomouc má podle smlouvy o nájmu hradit Fondu nájemné 500 tis. Kč ročně, zatímco např. firma ABSATZ Olomouc má hradit roční nájemné 430 tis. Kč (podnájemní smlouva uzavřena na 16 místností + bar s předzahrádkou). Hanácké noviny Olomouc, které podle podnájemní smlouvy užívají 5 místností, hradí roční nájemné 304 tis. Kč, reklamní agentura AM point, s. r. o., 201 tis. Kč apod.

Fond při účtování o nákladech a výnosech souvisejících se správou majetku býv. SSM porušil:

1. ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, kde je stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

a současně ustanovení § 4 odst. 2 téhož zákona, kde je stanoveno:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování, uspořádání položek účetní závěrky ..., které stanoví federální ministerstvo financí a vyhláší je oznámením o jejich vydání ve Sbírce zákonů.“

a v návaznosti na uvedené ustanovení nedodržel Opatření federálního ministerstva financí, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro podnikatele, č. j. V/20 100/1992, ze dne 15. července 1992, které (v příloze č. 2) k účtům 314 - Poskytnuté provozní zálohy (účtová třída 3) a 51 - Služby (účtová třída 5) mj. stanoví:

„314 - Poskytnuté provozní zálohy

Účtují se zde poskytnuté zálohy dodavatelům před splněním smlouvy ze strany dodavatele.“

„Účtová skupina 51 - Služby

Na účtech této účtové skupiny se účtují prvotní náklady za externí služby, tj. výkony od jiných účetních jednotek.“

O d ů v o d n ě n í:

Fond zaúčtoval v roce 1995 odměny v celkové výši 8 700 000 Kč uhrazené Junii za správu majetku vykonávanou podle mandátní a komisionářské smlouvy na účet 518 - Ostatní služby.

V prosinci 1995 však Fond tuto částku z nákladů stornoval a přeúčtoval na účet 314 - Poskytnuté provozní zálohy, ačkoliv nešlo o zálohu poskytnutou před splněním smlouvy, ale o odměny za činnosti, které Junia vykonávala podle uvedených smluv již od 1. 1. 1995.

Tímto postupem Fond neoprávněně snížil v účetnictví skutečnou výši nákladů vynaložených na správu majetku za rok 1995 o částku 8 700 000 Kč, takže vykázané náklady v roční účetní závěrce a ve Výroční zprávě o činnosti Fondu za rok 1995 jsou nesprávně sniženy oproti skutečnosti.

Opravu chybného zaúčtování provedl Fond až v září 1996, kdy tuto částku zaúčtoval do nákladů roku 1996. Tím Fond neoprávněně zvýšil náklady vykázané na správu majetku za rok 1996. V důsledku toho výrazně překročil rozpočtové náklady v položce Ostatní služby. Rozpočet schválený Poslaneckou sněmovnou činil v této položce 13 200 tis. Kč, vykázaná skutečnost byla však 25 878 tis. Kč;

2. ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, které mj. stanoví:

„Účetní jednotky dokládají skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví (dále jen ‘účetní případy’), účetními doklady ...“

O d ů v o d n ě n í:

Fond měl podle mandátní a komisionářské smlouvy uhradit za rok 1996 Junii odměnu ve výši 8 700 000 Kč celkem. Za rok 1996 však Fond ve skutečnosti zaúčtoval do nákladů odměny ve výši 7 200 000 Kč, tj. o 1 500 000 Kč méně. Fond sice zdůvodnil a doložil snížení odměny za komisionářskou smlouvu za rok 1996 o 1 000 000 Kč, avšak zbývající rozdíl 500 000 Kč nedoložil. Poznámku uvedenou na příslušném účetním dokladu, že snížení bude dodatečně ve výboru Fondu projednáno, nelze považovat za průkazný doklad;

3. ustanovení § 2 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, které mj. stanoví:

„Účetní jednotky účtují v soustavě podvojného nebo jednoduchého účetnictví o ... nákladech a výnosech ...“,

a dále ustanovení § 6 odst. 1 téhož zákona, v němž se mj. stanoví:

„Účetní jednotky dokládají skutečnosti, které jsou předmětem účetnictví (dále jen ‘účetní případy’) účetními doklady ...“,

a dále ustanovení § 7 odst. 1 a 2 téhož zákona, která stanoví:

„Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví úplně, průkazným způsobem a správně tak, aby věrně zobrazovalo skutečnosti, které jsou jeho předmětem.“

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“,

a současně nedodržel ustanovení čl. VI - Zákaz kompenzace (vzájemného vyrovnání) Úvodních ustanovení přílohy č. 2 Opatření Federálního ministerstva financí, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro podnikatele, č. j. V/20 100/1992, ze dne 15. července 1992, v němž je mj. stanoveno:

„V účetnictví a v účetní závěrce je zakázáno kompenzovat majetek a závazky, náklady a výnosy ...“

O d ů v o d n ě n í:

Fond v roce 1995 a 1996 průběžně neúčtoval o všech nákladech a výnosech souvisejících s majetkem býv. SSM, který spravoval prostřednictvím Junie.

O nákladech spojených se správou majetku účtovala Junia ve svém účetnictví, která je také běžně hradila, a to z inkasovaného nájemného od uživatelů pronajátých objektů.

Podle vyúčtování komisionářské smlouvy za rok 1995 vykážala Junia zaúčtované náklady ve výši 5 210 383 Kč a k tomu inkasované výnosy ve výši 7 109 540 Kč. Do celkového vyúčtování finančních vztahů mezi Fondem a Junii za rok 1995, které se stalo také podkladem pro zaúčtování nákladů a výnosů v účetnictví Fondu, však byl zahrnut kompenzovaný rozdíl mezi výnosy a náklady ve výši 1 899 157 Kč.

Vyúčtování vyplývající z komisionářské smlouvy za rok 1996 nebylo v době ukončení kontroly NKÚ zpracováno. Do té doby předložila Junia na Fond pouze vyúčtování výnosů a nákladů z majetku spravovaného podle komisionářské smlouvy za období leden až říjen 1996. Náklady vykázané Junii činily 1 557 745 Kč a výnosy 2 271 791 Kč. Fond však nesprávně zaúčtoval na příslušný účet výnosů kompenzovanou částku mezi výnosy a náklady ve výši 714 046 Kč.

Tímto postupem došlo v roce 1995 a 1996 v účetnictví Fondu k zásadnímu zkreslení vykázaných nákladů a výnosů oproti skutečnosti.

Originální účetní doklady o nákladech zaúčtovaných Junii nebyly na Fondu k dispozici, neboť podle vzájemného ujednání jsou uloženy v Junii. Kontrolu těchto dokladů z hlediska jejich průkaznosti a hospodárnosti vydajů Fond dosud neprovedl.

III.

Na úseku hospodaření s finančními prostředky a přímé finanční podpory činností ve prospěch dětí a mládeže

Přímá finanční podpora činností ve prospěch dětí a mládeže byla do doby ukončení kontroly NKÚ praktic-

ky bezvýznamná. V letech 1993 až 1995 Fond finanční podporu neposkytl a ani ve svých rozpočtech neplánoval, což zdůvodnil zejména nedostatkem finančních prostředků.

V rozpočtu na rok 1996 plánoval Fond přímou finanční podporu ve výši 5 mil. Kč formou bližší nespecifikovaných grantů. Ve skutečnosti Fond poskytl v roce 1996 jen 230 tis. Kč (tj. 5 % z plánovaného objemu), a to:

- 150 tis. Kč Národnímu informačnímu středisku mládeže v Praze na zpřístupnění počítačové sítě Internet,
- 80 tis. Kč na léčbu hipoterapií zdravotně postižené mládeže.

Fond dosud nevyužívá možnosti získávat finanční prostředky aktivní podnikatelskou činností. Jedinou formou podnikání je pronájem nemovitostí, který však dosud výraznější finanční přínosy nepřinesl.

Také další doplňkové příjmy, které Fond získává, jsou zanedbatelné. Výnosy z majetkových účastí Fondu v akciových společnostech, v nichž má ČR 100% zastoupení, činily za léta 1993 až 1995 celkem 1,3 mil. Kč. Vzhledem k trvale nízkému zůstatku finančních prostředků na bankovních účtech nejsou pro Fond přínosem i nepatrné úroky z vkladových účtů.

Rozhodující objem finančních prostředků dosud získával Fond prodejem majetku býv. SSM. Tyto prostředky používá na úhradu nákladů spojených s činností Fondu a na správu majetku býv. SSM.

Nepříznivá finanční situace Fondu vznikla také tím, že Junia dosud nepřevédla na jeho účet žádné finanční prostředky z inkasovaného nájemného, a to ani za rok 1995. Podle nájemní smlouvy má Junia převádět na Fond nájemné vždy k 10. červenci a k 30. dubnu následujícího roku. Za rok 1995 to např. představovalo částku 3 865 637 Kč. Dále Junia dosud nepřevédla na Fond čistý výnos z nájemného za rok 1995 z objektů, které spravuje na základě komisionářské smlouvy, ve výši 1 899 157 Kč (tj. inkasované nájemné po odpočtu vynaložených nákladů). Fond dosud tyto finanční prostředky u Junie nevybíhal.

Junia mimo těchto prostředků dluží Fondu dalších 4 200 000 Kč. Tuto částku použila Junia v letech 1993 a 1994 na úhradu svých dluhů. Výbor Fondu dne 22. května 1996 rozhodl, že tyto prostředky považuje za pohledávku za Junii. V prosinci 1996 však uzavřel s Junii dohodu, podle níž dlužnou částku poskytuje Junii jako půjčku, jejíž splatnost a výši úroků stanoví v průběhu roku 1997.

Do 31. 12. 1996 nezískal Fond žádné finanční příjmy z nájemného z objektů v Senovážné ul. 2 a na Senovážném náměstí 24 v Praze 1. U těchto objektů přešlo na Fond právo užívání na základě ustanovení § 18 odst. 4 zákona č. 113/1993 Sb. Na oba objekty uzavřel Fond mandátní smlouvy s AGM, a. s., Praha na komplexní správu objektů. Avšak ani z těchto nemovitostí

Fond dosud žádné finanční prostředky nezískal, přestože podle smluv měla AGM 20% podíl z inkasovaného nájemného převádět na účet Fondu. Přitom např. objekt na Senovážném nám. 24 (sídlo bývalého ÚV SSM) pronajala AGM celé řadě komerčních firem za ekonomické nájemné. Např. firma KIEL hradí roční nájemné 505 000 Kč, Nadace ROS 458 640 Kč, firma Prington 474 000 Kč, Radiocom 438 600 Kč, Copy General 289 488 Kč.

IV.

Na úseku správy majetkových účastí na podnikání právnických osob vzniklých z majetku býv. SSM

Majetek, který přešel do správy Fondu ve smyslu zákona č. 113/1993 Sb., tvoří také majetkové účasti na podnikání právnických osob vzniklých z majetku býv. SSM, a to z jeho hospodářských zařízení a podniků. Podle ústavního zákona č. 497/1990 Sb. přešla tato zařízení dnem 1. 1. 1991 bez náhrady do vlastnictví státu.

Z těchto podniků a hospodářských zařízení zřídilo MH v roce 1993 akciové společnosti AGM, CKM, Juniorcentrum, Mladá fronta a Stavocentral a založilo Junii, s. r. o. Jediným společníkem Junie s vkladem 100 tis. Kč je Fond.

Správu majetkových účastí v akciových společnostech vykonává výbor Fondu.

Podle bodu 2 písm. c) Zásad využití majetku bývalé KSČ a bývalého SSM, schválených usnesením vlády ČR ze dne 21. října 1992 č. 598, k využití majetku bývalé KSČ a bývalého SSM v České republice, uložila vláda ČR zříditi uvedené obchodní společnosti mj. za tímto účelem:

„... k vytvoření trvalých finančních zdrojů pro potřeby dětí a mládeže převede MHPR ČR podniky a hospodářská zařízení CKM, Mladá fronta, Stavocentral, AGM, SÚZ býv. SSM na obchodní společnosti, jejichž jediným vlastníkem a zřizovatelem bude Česká republika. Stanovená část finančních prostředků z jejich hospodářské činnosti bude převáděna na zvláštní účet MHPR ČR č. ... Tento účet včetně finančních prostředků na něm, převezme po svém zřízení fond dětí a mládeže ...“

Citovaný záměr vlády ČR se Fondu dosud nepodařilo zajistit. Z výsledku hospodaření těchto akciových společností v letech 1993 až 1995 obdržel Fond finanční prostředky ve výši cca 1,3 mil. Kč, a to formou dividend převážně Stavocentralu. Výše dividend je však vzhledem k objemu majetku vloženému do akciových společností ve výši cca 785 mil. Kč zanedbatelná.

Hospodaření akciových společností bylo v období let 1993 až 1995, s výjimkou Stavocentralu, ztrátové. Za rok 1993 činila celková ztráta obchodních společností cca 15,8 mil. Kč, v roce 1994 cca 17,3 mil. Kč a v roce 1995 již cca 24,5 mil. Kč. Přitom u CKM je do ztráty za rok 1995 zahrnut pouze výsledek hospodaření

společnosti CKM (holding) bez dceřinných společností, založených v průběhu roku 1995. Dceřiné společnosti vykázaly k 31. 12. 1995 další ztrátu ve výši cca 16,7 mil. Kč.

Za trvalí nepříznivé ekonomické situace získávaly akciové společnosti finanční zdroje kromě vlastní činnosti také prodejem movitého a nemovitého majetku.

Z uvedeného je zřejmé, že Fond neprosadil účinná opatření při výkonu akcionářských práv tak, aby uvedené akciové společnosti byly ziskové, což je podle ustanovení obchodního zákoníku jedním ze základních znaků podnikání obchodních společností.

Některá opatření Fondu byla zaměřena na prodej nemovitosti CKM, a to hotelů FIT FUN v Harrachově a Alice v Karlových Varech. Hotel FIT FUN v Harrachově představuje standardní hotelový komplex převážně se zahraniční klientelou, dříve prosperující. Hotel Alice v Karlových Varech byl v posledních letech komplexně rekonstruován a nově vybaven.

V usnesení ze dne 15. 2. 1995 uložil výbor Fondu valné hromadě CKM zříditi z uvedených hotelů dvě společnosti s ručením omezeným, do kterých jako vklad vloží nemovitý majetek včetně movitého majetku příslušného ke každému hotelu. Současně výbor Fondu uložil urychleně připravit prodej ve veřejné soutěži s tím, že část výnosu z prodeje by v případě nezaplacení kupní ceny za již prodaný hotel Krakonoš v Mariánských lázních použila CKM jako náhradní finanční zdroj pro splátku úvěru, kterou má CKM u Investiční a Poštovní banky.

Opatření řešící nedostatek finančních prostředků prodejem majetkové podstaty akciové společnosti však neřeší její trvalou prosperitu.

Připravované prodeje hotelů se do doby ukončení kontroly NKÚ neuskutečnily.

Fond dosud neprosadil ani účinná opatření k odstranění závažných nedostatků na úseku úplnosti a průkaznosti účetní evidence přetrvávajících v CKM a Junii.

Do působnosti výboru Fondu v souvislosti se správou majetkových účastí v akciových společnostech patří mj. schvalování ročních účetních závěrek a rozhodování o rozdělení zisku, resp. o způsobu hrazení ztrát. Ztráty byly zaúčtovány na účet neuhrazených ztrát minulých let nebo hrazeny z rezervního fondu. Např. Juniorcentrum mělo k 1. 1. 1993 vytvořeno rezervní fond ve výši 24,8 mil. Kč, po uhrazení ztrát za roky 1993 až 1995 činil jeho zůstatek k 1. 1. 1996 pouze 0,3 mil. Kč.

V důsledku závažných nedostatků v průkaznosti a úplnosti účetnictví neschválil Fond účetní závěrky CKM a Junie za roky 1994 a 1995. Např. výbor Fondu v působnosti valné hromady usnesením ze dne 16. 10. 1996

vzal na vědomí účetní závěrku CKM za rok 1995 a v usnesení konstatoval, že souhlasí se záporným výrokem auditora k této účetní závěrce, a vyslovil souhlas se zaúčtováním ztráty ve výši cca 9,2 mil. Kč na účet neuhrazených ztrát minulých let. Valná hromada Junie dne 24. 5. 1995 neschválila účetní závěrku za rok 1994 a uložila zpracovat novou závěrku. Výbor Fondu usnesením ze dne 28. 2. 1996 schválil opravné účetní závěrky Junie za rok 1993 a 1994 s vědomím, že vykázané zůstatky účtů nejsou doloženy. Usnesením ze dne 11. 12. 1996 výbor Fondu neschválil účetní závěrku Junie za rok 1995 pro nedostatky uvedené ve zprávě auditora a ve zprávě jednatele společnosti. Ve stejném usnesení však hodnotí činnost Junie v roce 1995 jako kladnou a přínosnou a souhlasí mj. i s doplacením odměny jednatele společnosti.

Z uvedených rozhodnutí výboru je zřejmé, že Fond při výkonu práva akcionáře má větší pravomoci při prodeji nemovitého majetku akciových společností než při prodeji nemovitého majetku, který Fond z pověření státu spravuje. Zatímco u nemovitého majetku, který spravuje, potřebuje v případě prodeje předchozí souhlas vlády, v případě prodeje majetku akciových společností, u nichž je 100% držitelem akcií v zastoupení České republiky, tohoto souhlasu již není zapotřebí.

V.

Nedostatky zjištěné na úseku použití finančních prostředků Fondu, dodržování zákona o účetnictví a dalších právních předpisů

1. Fond porušil

a) ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 113/1993 Sb., kde je uvedeno:

„Majetek lze použít pouze na účely uvedené v § 2 tohoto zákona a na úhradu výdajů spojených s činností Fondu.“

V ustanovení § 2 téhož zákona je uvedeno:

„Fond využívá majetku České republiky vymezeného tímto zákonem (dále jen 'majetek') k podpoře činností ve prospěch dětí a mládeže, vykonávaných Fondem nebo jinými fyzickými a právnickými osobami a zaměřených zejména na:

- a) vhodné využití volného času dětí a mládeže,*
- b) rozvoj talentu dětí a mládeže ve všech oblastech vědy, techniky, umění a tělovýchovy,*
- c) cestování a pobyty dětí a mládeže v zahraničí, spojené s rozšířením odborných a jazykových znalostí,*
- d) zlepšení postavení zdravotně postižených dětí a mládeže,*
- e) účinnou ochranu dětí a mládeže před ohrožením jejich tělesného, duševního, sociálního a mravního rozvoje.“*

O d ů v o d n ě n í:

Dne 1. 11. 1995 odsouhlasil a poskytl Fond půjčku ve výši 1 mil. Kč CKM pro její dceřinou společnost CKM Travel, a. s., „na překlenutí současné složité finanční situace“, kterou se dlužník smluvně zavázal splatit nejpozději do 30. 9. 1996. Do konce února 1997 nebyla však půjčka splacena;

b) v dalších uvedených případech Fond současně porušil ustanovení § 12 odst. 3 zákona č. 113/1993 Sb., kde je uvedeno:

„Výbor rozhoduje o použití prostředků z majetku dle statutu Fondu.“

O d ů v o d n ě n í:

V únoru 1994 poskytl Fond půjčku ve výši 150 000 Kč Junii Brno, která byla vrácena v červnu 1994. O této dočasné finanční výpomoci výbor Fondu nejednal a nebyla smluvně zajištěna. Půjčka byla poskytnuta na pokyn ředitele Fondu.

Dne 21. 12. 1994 odsouhlasil výbor Fondu poskytnutí půjčky AGM, a. s., v celkové výši 6 mil. Kč na částečnou úhradu nedoplatku sociálního a zdravotního pojištění, splátky úvěru u Komerční banky a na úhradu nákladů souvisejících s rekonstrukcí objektu Karmelitická 17, Praha 1, v němž je v současné době sídlo pražského pracoviště Fondu. Smlouva o úvěru byla uzavřena dne 2. 1. 1995. Část úvěru ve výši 1,7 mil. Kč převedl Fond na účet AGM již 12. 12. 1994, tj. ještě před rozhodnutím výboru Fondu o poskytnutí půjčky a před podepsáním smlouvy o úvěru. Půjčka byla čerpána v celkové výši 2,4 mil. Kč a v souladu se zněním smlouvy byla tato částka vrácena v květnu 1995.

V roce 1995 poskytl Fond další půjčku ve výši 1,985 mil. Kč AGM na úhradu nákladů souvisejících s opravou střechy a s půdní vestavbou v objektu AGM, Karmelitická 17, Praha 1. Výbor Fondu schválil poskytnutí půjčky dne 7. 10. 1995 a pověřil jeho ředitele uzavřením úvěrové smlouvy, přestože tato smlouva již byla uzavřena dne 19. 9. 1995, tj. o 19 dnů dříve. Finanční prostředky byly na účet AGM převedeny ještě před rozhodnutím výboru o poskytnutí úvěru, a tím i před uzavřením smlouvy o úvěru. Finanční prostředky byly na účet AGM převedeny ve třech splátkách, a to 485 tis. Kč dne 22. 9. 1995, 300 tis. Kč 27. 9. 1995 a 1 200 tis. Kč dne 5. 10. 1995.

Tyto půjčky, poskytnuté v letech 1994 a 1995, nebyly použity k podpoře činností ve prospěch dětí a mládeže v souladu s § 2 zákona č. 113/1993 Sb. ani na úhradu výdajů spojených s činnostmi Fondu. Byly tedy použity v rozporu s uvedeným zákonem.

2. Fond porušil ustanovení § 5 odst. 1 písm. a) a b) nařízení vlády č. 253/1992 Sb., ve znění nařízení vlády č. 288/1993 Sb. a č. 78/1994 Sb.

„Do doby rozhodné pro zařazení zaměstnance do platového stupně (dále jen 'započitatelná praxe') příslušné platové třídy započte zaměstnavatel dobu

[v době do 28. 4. 1994]

a) praxe v oboru požadované práce dosažené po ukončení stupně vzdělání stanoveného v katalogu nebo požadovaného zaměstnavatelem [§ 4 odst. 3 písm. d)] nebo po ukončení středního odborného vzdělání u zaměstnance zařazeného do čtvrté platové třídy nebo úplného středního vzdělání u zaměstnance zařazeného do osmé platové třídy,

b) jiné praxe v závislosti na míře jejího využití pro úspěšný výkon požadované práce, nejvýše však v rozsahu dvou třetin při prvním zařazení zaměstnance do příslušné platové třídy, ...“

[v době od 29. 4. 1994 dosud]

a) praxe v oboru požadované práce dosažené po ukončení stupně vzdělání stanoveného v katalogu nebo požadovaného zaměstnavatelem [§ 4 odst. 3 písm. d)] nebo po ukončení středního odborného vzdělání u zaměstnance zařazeného do čtvrté platové třídy nebo úplného středního vzdělání a vyššího odborného vzdělání u zaměstnance zařazeného do osmé platové třídy nebo bakalářského vzdělání u zaměstnance zařazeného do 9. platové třídy,

b) praxe v oboru požadované práce dosaženou před ukončením stupně vzdělání stanoveného katalogu nebo požadovaného zaměstnavatelem [§ 4 odst. 3 písm. d)] v rozsahu čtyř pětín při prvním zařazení zaměstnance do příslušné platové třídy, ...“

přítom v čl. III. odst. 1 nařízení vlády č. 78/1994 Sb., kterým se mění a doplňuje nařízení vlády České republiky č. 253/1992 Sb., o platových poměrech zaměstnanců orgánů státní správy, některých dalších orgánů a obcí, ve znění pozdějších předpisů, je uvedeno:

„Zaměstnavatel přehodnotí dobu rozhodnou pro zařazení zaměstnance do platového stupně podle tohoto nařízení, jen je-li to pro zaměstnance výhodnější.“

O d ů v o d n ě n í:

Fond započítal u některých zaměstnanců praxi v plné délce, přestože tito zaměstnanci neměli ukončené požadované vzdělání stanovené v katalogu. Tím do 31. 12. 1996 vyplatil Fond na základě platových výměrů částku minimálně o 66 270 Kč vyšší.

3. Fond dále v celé řadě případů porušil zákon č. 563/1991 Sb., a to např.:

a) ustanovení § 3 odst. 1, kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky účtují o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí (dále jen 'účetní období'); ...“

a současně ustanovení § 4 odst. 2 téhož zákona, kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví účtové osnovy a postupy účtování ..., které stanoví federální ministerstvo financí a vyhláší je oznámením o jejich vydání ve Sbírce zákonů.“,

a současně ustanovení čl. VIII. odst. 1 písm. a) Úvodních ustanovení přílohy č. 2 Opatření federálního ministerstva financí, kterým se stanoví účtová osnova a postupy účtování pro podnikatele, č. j. V/20 100/1992, kde je uvedeno:

„a) náklady a výnosy se účtují zásadně do období, s nímž časově a věcně souvisí...“,

a dále ustanovení § 7 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb. (citace viz bod I.1),

a ustanovení § 7 odst. 2 a 4 výše uvedeného zákona, v nichž je stanoveno:

„Účetnictví účetní jednotky je úplné, jestliže účetní jednotka zaúčtovala všechny účetní případy týkající se účetního období.“

„Účetnictví účetní jednotky je správné, jestliže účetní jednotka s přihlédnutím ke všem okolnostem účetního případu neporušila povinnosti uložené jí tímto zákonem.“,

tím, že

- nesprávně zaúčtoval do nákladů r. 1994 účetní případy v celkové výši 30 003 Kč, které příslušely do r. 1993,
- nesprávně zaúčtoval do nákladů r. 1995 částku 88 226 Kč, která příslušela do r. 1994,
- nesprávně zaúčtoval do r. 1996 náklady ve výši 23 793 Kč, které příslušely do r. 1995,
- nesprávně zaúčtoval jako výnos z prodeje movitého majetku částku ve výši 279 930 Kč do r. 1996, přestože k prodeji došlo již v r. 1995,
- vystavil fakturu pro AGM ve výši 75 364 Kč za neuhrazené úroky, které měla AGM splatit do 31. 12. 1995, až v březnu 1996; tím nesprávně zaúčtoval tuto fakturu až do účetního období r. 1996 místo do r. 1995;

b) již citované ustanovení § 4 odst. 2 tím, že nesprávně zaúčtoval v měsících listopad a prosinec 1993 do nákladů výdaje uskutečněné ještě před vznikem Fondu ve výši 2 787 Kč. Tyto náklady měly být součástí zřizovacích výdajů, a tedy zaúčtovány na účet Zřizovací výdaje a spolu s nimi postupně odepisovány;

c) již citovaná ustanovení § 4 odst. 2 a § 7 odst. 1 tím, že

- nesprávně zaúčtoval do nákladů refundaci mezd pracovníka AGM, který podle dohody mezi Fondem a AGM vykonával od r. 1994 práce pro Fond. Tím Fond vykázal v letech 1994 až 1996 mzdové náklady o 382 234 Kč nižší;
- nesprávně zaúčtoval do nákladů r. 1994 přijatou zálohovou fakturu ve výši 22 500 Kč a do nákladů r. 1995 čtyři přijaté zálohové faktury v celko-

vé výši 88 100 Kč, přestože o nich měl účtovat na účtu Poskytnuté provozní zálohy;

- nesledoval v podrozvahové evidenci v r. 1995 a 1996 cizí majetek. Např. v r. 1996 se jednalo o čtyři automobily a vysavač pořízené formou leasingu;

d) ustanovení § 17 odst. 1 uvedeného zákona, v němž je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky, které jsou právníckými osobami, otevírají účetní knihy ke dni svého vzniku ...“,

a současně porušil ustanovení § 4 odst. 1 téhož zákona, kde je mj. uvedeno:

„Účetní jednotky, které jsou právníckými osobami, vedou účetnictví ode dne svého vzniku ...“,

a dále ustanovení § 13 odst. 2 písm. b) téhož zákona, kde je mj. uvedeno:

„Hlavní kniha zahrnuje syntetické účty podle účtového rozvrhu, které obsahují minimálně tyto údaje: ...

b) souhrnné obraty strany Má dáti a Dal účtů, nejvýše za kalendářní měsíc, ...“

O d ů v o d n ě n í:

Fond neotevřel účetní knihy a nezačal vést účetnictví ke dni svého vzniku, tj. ke dni zápisu do obchodního rejstříku dne 13. 9. 1993. Účetní knihy byly otevřeny a účtování zahájeno až v listopadu 1993. Hlavní kniha tedy neobsahuje souhrnné obraty strany Má dáti a Dal účtů za měsíc září a říjen 1993. Doklady vztahující se k tomuto období (např. poštovné, vyúčtování pracovních cest apod.) byly zaúčtovány až v listopadu 1993;

e) ustanovení § 30 odst. 1 a 2, kde je mj. stanoveno:

„Skutečné stavy majetku a závazků se zjišťují inventurou fyzickou u majetku hmotné povahy ...; tyto stavy se zaznamenávají v inventurních soupisech ...“

„Fyzickou inventuru hmotného majetku, kterou nelze provést ke dni účetní závěrky, lze provádět v průběhu posledních tří měsíců účetního období, popřípadě v prvním měsíci následujícího účetního období ...“

O d ů v o d n ě n í:

Uvedená ustanovení porušil Fond tím, že k 31. 12. 1995 neprovedl u všech objektů inventarizaci movitého majetku, takže v některých případech vedl v účetnictví k tomuto datu i hmotný majetek, který již byl v průběhu r. 1995 odprodán. Jedná se např. o vybavení z hotelu Přehrada Brno, Klubu mládeže Trutnov a Klubu mládeže Znojmo.

4. Fond porušil ustanovení § 38h odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění platném

a) od 1. 1. 1995 do 31. 12. 1995, kde je mj. uvedeno:

„Záloha z odměn členů statutárních orgánů a dalších orgánů právnických osob se bez ohledu na ustanovení odstavce 2 sráží sazbou ve výši 25 % ...“,

b) od 1. 1. 1996 dosud, kde je uvedeno:

„Záloha ze zdanitelné mzdy plynoucí od plátce, u kterého poplatník podepsal na příslušné zdaňovací období prohlášení podle § 38k odst. 4 se sráží podle odstavce 2. Záloha ze zdanitelné mzdy plynoucí od plátce, u kterého poplatník nepodepsal na příslušné zdaňovací období prohlášení k dani podle § 38k odst. 4, se sráží podle odstavce 2, a to nejméně ve výši 20 % ze zdanitelné mzdy bez přihlídnutí k odstavci 1 písm. c), pokud nejde o příjmy zdaněné zvláštní sazbou daně podle § 6 odst. 4 nebo podle § 36 odst. 1 písm. a).“

O d ů v o d n ě n í:

Fond v letech 1995 a 1996 z odměn členů výboru, který je orgánem Fondu, srážel zálohu podle odst. 2 výše uvedeného zákona, tj. do 5 tis. Kč ve výši 15 % (od roku 1996 do 7 tis. Kč) a z částky nad uvedenou hranici ve výši 20 %. Záloha měla být srážena nejméně ve výši 25 % z celé částky v roce 1995 a ve výši 20 % z celé částky v roce 1996.

Vyhodnocení

Fond dětí a mládeže má využívat majetek býv. SSM k podpoře vybraných činností ve prospěch dětí a mládeže, a to zaměřených především na vhodné využití jejich volného času, rozvoj talentu v oblasti vědy, techniky, umění a tělovýchovy, zlepšení postavení zdravotně postižených a na účinnou ochranu před ohrožením tělesného, duševního, sociálního a mravního rozvoje.

Toto poslání však Fond neplní. Nemovitosti, které Fond podle zákona č. 113/1993 Sb. spravuje, jsou využívány převážně ke komerčním účelům formou pronájmů podnikatelům. Komerčnímu využití však neodpovídají dosud získané příjmy z pronájmu, které nejsou vzhledem k nevýhodně uzavřeným smlouvám pro Fond významné.

S vědomím Fondu je řada pronajatých objektů dále pronajímána na základě „podnájemních smluv“, a to za podstatně vyšší nájemné, které však zůstává v plném rozsahu příjmem nájemníka, a Fond se na inkasovaném výnosu z nájemného nepodílí.

Fond nemá jednoznačnou koncepci jak svěřený majetek býv. SSM účelně a hospodárně spravovat tak, aby sloužil potřebám dětí a mládeže. Dosud uplatňovaný systém správy majetku prostřednictvím jiných organizací, a to především prostřednictvím Junia, s. r. o., je finančně nákladný a neprůhledný. Fond se chová při správě majetku nehospodárně.

Vzájemné finanční vztahy mezi Fondem a Junii jsou nevyrovnané. Fond do doby ukončení kontroly žádné finanční prostředky, představující inkasované nájemné, od Junie nezískal, i když Junia spravovala do konce roku 1996 většinu majetku, a to formou pronájmů ke komerčním účelům. Mimo to Junia dluží Fondu další nemalé finanční prostředky, které Fond dosud nevybíhal.

Fond neúčtoval v roce 1995 a 1996 v plném rozsahu o nákladech a výnosech z majetku spravovaného prostřednictvím Junie. Fond zaúčtoval z podkladů Junie v roce 1995 pouze rozdíl mezi náklady, které Junia na správu majetku vynaložila, a inkasovanými výnosy z nájemného. Skutečné náklady a výnosy jsou tímto postupem v účetnictví Fondu za rok 1995 zkráceny a obdobně postupoval i v roce 1996.

Přímá finanční podpora činností ve prospěch dětí a mládeže byla ze strany Fondu dosud nepatrná a činila v letech 1993 až 1996 celkem 230 tis. Kč, což vzhledem k rozsahu spravovaného majetku a výši ročních rozpočtů schvalovaných Poslaneckou sněmovnou je skutečně zanedbatelnou částkou.

Fond zatím získával finanční prostředky pro svou vlastní činnost a k úhradě svých nákladů převážně prodejem movitého a nemovitého majetku.

Nedostatek finančních prostředků vznikl i tím, že Fond použil v řadě případů, v rozporu se zákonem č. 113/1993 Sb., tyto prostředky k jiným účelům, zejména jako půjčky a úvěry na provozní a investiční činnost akciových společností založených z hospodářských zařízení býv. SSM a také na půjčky Junii, s. r. o. Tyto obchodní společnosti jsou v posledních letech, až na výjimku, ztrátové. Místo toho, aby převáděly část vytvořených finančních zdrojů na účet Fondu k podpoře činností ve prospěch dětí a mládeže, podporuje Fond uvedenými formami jejich hospodaření. Přitom tyto půjčky nejsou vždy ve smluvně stanovených termínech spláceny.

Ukazuje se, že za současného systému hospodaření s majetkem býv. SSM není Fond schopen zajistit bez dotací jeho přímé využití dětmi a mládeží.

Některá ustanovení zákona č. 113/1993 Sb., jak jsou formulována, neplní účel, se kterým byla do zákona vložena. Jedná se o ustanovení § 6 odst. 5, podle něhož nesmí celková hodnota majetku svěřeného Fondu být nižší než hodnota majetku ke dni účinnosti zápisu Fondu do obchodního rejstříku.

Uvedené ustanovení Fond dodržuje i za situace, že dochází k úbytku nemovitého a movitého majetku převzatého od MH prodejem a tržby z prodeje používá Fond převážně jen k úhradě vlastních nákladů. Ke snížení celkové hodnoty majetku zatím nedošlo, neboť Fond opožděně zaúčtoval část majetku

převzatého od MH a dále postupně zahrnuje do účetní evidence majetek (včetně nemovitého), který dodatečně dohledává.

Pro kontrolu dodržení tohoto ustanovení není v zákoně jednoznačné kritérium, zda se má jednat o hodnotu majetku podle účetní evidence nebo hodnotu majetku svěřeného Fondu podle předávacího protokolu.

Nedostatkem zákona je také skutečnost, že rámcově nestanoví povinnosti a práva Fondu při správě majetkových účastí v akciových společnostech založených z hospodářských zařízení býv. SSM.

Zatímco zákon stanoví podmínky, za kterých může Fond uskutečnit prodej nemovitého majetku (po předchozím souhlasu vlády), obdobné ustanovení vztahující se na správu majetkových účastí (např. prodej akcií, které Fond již také připravoval) zákon neřeší.

Kontrola prokázala, že závažné nedostatky v hospodaření s majetkem býv. SSM a jeho využívání zjištěné NKÚ v předchozích kontrolách nadále přetrvávají. Majetek, který je v současné době ve správě Fondu, většinou dětem a mládeži neslouží. Po převedení hospodářských zařízení a podniků býv. SSM na obchodní společnosti jsou tyto organizace, až na výjimky, ztrátové a některé i zadlužené.